

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు  
కర్టర్ సింగ్ @ నరంజన్ సింగ్ మరియు ఇతరులు

వర్యెస్

పంజాబ్ రాష్ట్రం

మార్చి 21, 1995

[ కె. రామస్వామి, ఎన్. వెంకటాచల మరియు

ఎస్. సఫీర్ అహ్మద్, న్యాయమూర్తులు. ]

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908:

S.144- పునరుద్ధరణ సిద్ధాంతం-అంటే ఏమిటి-'పర్యవసానంగా' -అర్థం-తప్పుడు డిక్రీ యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందిన దావాకు పక్షానిపై బాధ్యత-అతను కోల్పోయిన దాని కోసం ఇతర పక్షానికి తిరిగి చెల్లించడం-దానిపై వడ్డీని కలిగి ఉంటుంది.

అప్పీలుదారులకు చెందిన కొన్ని భూములను భూసేకరణ చట్టము సెక్షన్ 4 (1) క్రింద స్వాధీనం చేసుకుని, అతనికి రూ. 1,30,949.30 లు పురస్కారంగా ఇచ్చారు. సూచనపై పరిహారం ప్రతి మర్లకు @రూ.300 పెంచబడింది. రాష్ట్రం అప్పీల్ చేసినప్పుడు, దానిని ప్రతి మర్లకు రూ. 255 తగ్గించారు. అప్పీలు అనిశ్చిత స్థితిలో (పెండింగ్లో) ఉన్నందున, అప్పీలుదారులు డిక్రీని అమలు చేసి, పెరిగిన పరిహారాన్ని వడ్డీతో తిరిగి పొందారు.

సెక్షన్ 144 సి పి సి క్రింద అదనపు మొత్తాన్ని వడ్డీతో తిరిగి చెల్లించడం కోసం రాష్ట్రం ఒక దరఖాస్తు దాఖలు చేసింది. అప్పీలుదారులు అదనపు మొత్తాన్ని డిపాజిట్ చేయగా, జిల్లా న్యాయమూర్తి దానిపై చెల్లించాల్సిన వడ్డీని అనుమతించలేదు. అప్పీలుపై, ఉన్నత న్యాయస్థానం వడ్డీ చెల్లించాలని అప్పీలుదారులను ఆదేశించింది.

ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ లో, అప్పీలుదారులు వడ్డీ చెల్లించడానికి ఎటువంటి ఆదేశాలు లేనందున ప్రతివాది వడ్డీకి అర్హులు కాదని వాదించారు.

అప్పీల్ ను కొట్టివేస్తూ, ఈ కోర్టు.

నిర్ణయించినది: 1.1 యజమాని లేదా భూమిపై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి పురస్కారం మరియు డిక్రీ కింద నష్టపరిహారాన్ని రాబట్టుకొన్నప్పుడు అది వెనక్కి తీసుకోవడం, వైవిధ్యమైన లేదా సవరించిన అప్పీల్, వడ్డీ లేదా పరిమాణాత్మక నష్టాలతో లేదా పరిహారం ద్వారా రాష్ట్రానికి మొత్తాన్ని తిరిగి ఇప్పించడానికి సెక్షన్ 144 సి పి సి ప్రకారం కోర్టుకు అధికారం ఉంది. [ 924 - జి ]

1.2 నష్టపరిహారానికి ముందస్తు షరతు ఏమిటంటే, విచారణ న్యాయస్థానం డిక్రీ అప్పీల్లో లేదా ఇతర విషయాలలో వెనక్కి తీసుకోవాలి లేదా మారాలి. "పర్యవసానంగా" అనే పదం, తాను కోల్పోయిన దానికి ఇతర పక్షానికి తిరిగి చెల్లించడానికి తప్పుడు డిక్రీ యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందిన దావా లేదా విచారణలకు పక్షంపై ఉన్న బాధ్యతను నొక్కి చెబుతుంది. [ 924 - డి ]

1.3 తీర్పు-రుణగ్రహీత తిరిగి పొందిన మొత్తాన్ని మాత్రమే కాకుండా, ఆ మొత్తం అతని దగ్గర ఉన్న దానిపై వడ్డీ లేదా నష్టపరిహారం లేదా పరిహారాన్ని కూడా తిరిగి పొందే హక్కు కలిగి ఉంటాడు. కారణం ఏమిటంటే, తీర్పు రుణగ్రహీత నుండి డబ్బును అక్రమంగా తీసుకున్న వ్యక్తి అతని నుండి డబ్బు నిలిపివేయబడిన సమయంలో వడ్డీతో సహా మొత్తాన్ని అతనికి తిరిగి చెల్లించవలసి ఉంటుంది. [924 - ఎఫ్]

పౌర అప్పీల్ న్యాయ నిర్ణయ పరిధి : సివిల్ అప్పీల్ నెం. 4155/1995.

ఈ. ఎఫ్. ఏ. నెంబరు 1374/1985 లో 5.11.85 తేదీ నాటి పంజాబ్ మరియు హర్యానా ఉన్నత న్యాయస్థానం తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

అప్పీలుదారుల కోసం ఉమా దత్తా.

ప్రతివాది తరపున జి.కె. బన్నాల్.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు వెలువరించబడింది:

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

అక్టోబరు 15, 1971న ప్రచురించబడిన భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1) ప్రకారం ప్రకటన (నోటిఫికేషన్) ద్వారా పొందిన అప్పిలెంట్ల భూములకు, భూసేకరణ కలెక్టర్, జనవరి 24, 1973 నాటి తన పురస్కారంలో రూ.1,30,949.30 బహూకరించాడు. సూచనలో, అదనపు జిల్లా

న్యాయమూర్తి, ఆగస్టు 27, 1975న తన అవార్డు మరియు డిక్రీ ద్వారా పరిహారాన్ని ఒక మర్లకు రూ. 300 చొప్పున పెంచారు. కానీ, ఆర్ ఎఫ్ ఏ నెం. 15/1976 లో ప్రతివాది అప్పీల్ పై. దానిని ప్రతి మర్లకు రూ. 255 లకు తగ్గించారు. అప్పీలు పెండింగ్లో ఉన్నందున, అప్పీలుదారులు మే 27, 1976న వడ్డీతో పాటు పెరిగిన పరిహారాన్ని అమలు చేసి తిరిగి పొందారు. కాబట్టి రాష్ట్రం, ఫిబ్రవరి 28, 1983న సెక్షన్ 144 సి పి సి క్రింద అదనపు మొత్తాన్ని దానిపై చెల్లించాల్సిన వడ్డీతో తిరిగి చెల్లించడానికి ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేసింది. అప్పీలుదారు ఫిబ్రవరి 21, 1985న అసలు అదనపు మొత్తం రూ. 57,920.26లు జమ చేశాడు. జిల్లా జడ్జి మార్చి 15, 1985 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా అదనపు మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించడాన్ని సమర్థిస్తూ, దానిపై చెల్లించాల్సిన వడ్డీని అనుమతించలేదు. అప్పీల్ పై, ఉన్నత న్యాయస్థానం, నవంబర్ 5, 1985 తేదీ నాటి ఎఫ్.ఎ. నెం. 1374/85ను అమలు చేస్తూ వివాదాస్పద ఉత్తర్వు ద్వారా వడ్డీ చెల్లించాలని అప్పీలుదారులను ఆదేశించింది. కాబట్టి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్.

అప్పీలుదారుల తరపు న్యాయవాది తీవ్రంగా వాదిస్తూ, సిపిసి లోని సెక్షన్ 144 ప్రకారం నష్టపరిహారం కోసం చేసిన దరఖాస్తులో, వడ్డీని చెల్లించడానికి ఎటువంటి ఆదేశాలు లేనందున, ప్రతివాది వడ్డీకి అర్హులు కాదు. మేము వివాదంలో ఎటువంటి బలాన్ని కనుగొనలేదు. చట్టంలోని సెక్షన్ 28 ప్రకారం లెక్కించబడిన వడ్డీతో పాటు పరిహారం యొక్క పెంచబడిన మొత్తాన్ని అప్పీలుదారులు గ్రహించినట్లు అంగీకరించాలి.

సెక్షన్ 144 సి.పి.సి క్రింద పునరుద్ధరణ సిద్ధాంతం ఇలా ఆలోచిస్తుంది, డిక్రీని అమలు చేయడంలో డిక్రీ-హోల్డర్ ద్వారా ఒక ఆస్తిని స్వీకరించినట్లయితే, అప్పీల్ చేసినప్పుడు, పూర్తిగా లేదా అందులో పాక్షికంగా, తరువాత వెనక్కి తీసుకోబడుతుంది లేదా మారుతూ ఉంటుంది, తీర్పు రుణగ్రహీత డిక్రీని అమలు చేయడంలో అతనికి కోల్పోయిన దానిని పునరుద్ధరించడానికి కోర్టుకు అధికారం ఉంది మరియు ఇది తప్పు డిక్రీ యొక్క పరిణామం. డిక్రీ యొక్క వైవిధ్యం లేదా వెనక్కి తీసుకోవడం లేదా దానిని సవరించడం లేదా పక్కన పెట్టడం వలన పునరుద్ధరణ పర్యవసానంగా ఉంటుంది. కాబట్టి, పునఃస్థాపనకు సంబంధించిన షరతు ఏమిటంటే, విచారణ న్యాయస్థానం యొక్క డిక్రీని తప్పనిసరిగా తిప్పికొట్టాలి లేదా అప్పీల్ లో లేదా వేరే విధంగా మార్చాలి. అందువల్ల, న్యాయస్థానం తన తప్పుడు చర్య ద్వారా వారిని దాని నుండి స్థానభ్రంశం చేసిన సమయంలో వారు ఉన్న స్థితికి వీలైనంత వరకు పక్షాలను పునరుద్ధరించడానికి కట్టుబడి ఉంటుంది. ఒక డిక్రీ ద్వారా అమలులో డబ్బు మొత్తం తిరిగి పొందినప్పుడు లేదా వైవిధ్యభరితంగా ఉన్న చోట, తీర్పు-రుణగ్రహీత

తిరిగి పొందిన మొత్తాన్ని మాత్రమే కాకుండా, అతని వద్ద ఉంచబడిన ఆ మొత్తాన్ని కలిగి ఉన్న కాలానికి వడ్డీ లేదా నష్టం లేదా నష్టపరిహారాన్ని కూడా తిరిగి పొందేందుకు అర్హులు. కారణం ఏమిటంటే, జడ్జిమెంట్ -రుణగ్రహీత నుండి డబ్బును అక్రమంగా తీసుకున్న వ్యక్తి అతని నుండి డబ్బు నిలిపివేసిన సమయంలో వడ్డీతో సహా మొత్తాన్ని అతనికి తిరిగి చెల్లించవలసి ఉంటుంది. యజమాని లేదా భూమిపై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి పురస్కారం క్రింద పరిహారం వెనక్కి తీసుకున్నాక మరియు అప్పీల్ పై డిక్రీ వెనక్కి తీసుకోబడిన, మార్చబడిన లేదా సవరించబడినప్పుడు కోర్టు సెక్షన్ 144 సిపిసి ప్రకారం వడ్డీతో లేదా పరిమాణాత్మక నష్టాలతో లేదా లెక్కించదగిన నష్టాలతో నష్ట పరిహారం ద్వారా రాష్ట్రానికి మొత్తాన్ని తిరిగి ఇప్పించడానికి అధికారం కలిగి ఉంటుంది.

నష్టపరిహారాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం ఒక్కో మర్లకు రూ. 300 నుంచి రూ. 255లకు తగ్గించిన సంగతి తెలిసిందే మరియు ఈలోగా అప్పీలుదారులు పురస్కారం మొత్తం ఒక్కో మర్లకు రూ. 300ల మొత్తాన్ని వడ్డీతో పాటు అమలు చేశారు. కాబట్టి అప్పీలుదారులు సూచిత(రిఫరెన్స్) కోర్ట్ యొక్క డిక్రీ అమలులో గ్రహించిన అదనపు మొత్తాన్ని లేదా సెక్షన్ 54 క్రింద వడ్డీతో అప్పీల్ చేయడానికి బాధ్యత వహిస్తారు. వడ్డీ లేదా నష్టం లేదా పరిహారం మంజూరు చేయడం అనేది సెక్షన్ 23(1) ప్రకారం పెంచబడిన పరిహారం యొక్క వైవిధ్యం, వెనక్కి తీసుకోబడిన లేదా పక్కన పెట్టడం వలన పర్యవసానంగా ఉంటుంది మరియు వడ్డీ లేదా నష్టం లేదా పరిహారం మంజూరు చేయడం అనేది సె.23(1) ప్రకారం మెరుగుపరిచిన పరిహారం యొక్క వైవిధ్యం, వెనక్కి తీసుకోవడం లేదా పక్కన పెట్టడం వలన మరియు సె.28 క్రింద పెంచబడిన నష్టపరిహారంపై చట్టబద్ధమైన వడ్డీ పోటీ మరియు నష్ట పరిహారం (సొలాటియం) పై వడ్డీ కోర్ట్ యొక్క డిక్రీ లేదా ఉత్తర్వు ప్రకారం చెల్లించినట్లయితే పర్యవసానంగా ఉంటుంది. అసలు డిక్రీలో యజమానికి లభించిన ప్రయోజనాన్ని పునరుద్ధరించడానికి రాష్ట్రానికి హక్కు ఉంది. వడ్డీతో మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించే దిశ కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 144 ప్రకారం కోర్టుకు అందించబడిన అధికారాలలో ఉంటుంది. అందువల్ల, అప్పీలుదారులు తిరిగి లేదా తిరిగి చెల్లించే తేదీ వరకు గ్రహించిన తర్వాత డబ్బు యొక్క ప్రయోజనం అప్పీలుదారులకు ఉన్నందున, పెంచిన మొత్తాన్ని వడ్డీతో సహా తిరిగి చెల్లించాలని అప్పీలుదారులను ఉన్నత న్యాయస్థానం సరిగ్గా ఆదేశించింది.

ఈ అప్పీలు కొట్టివేయబడింది. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీలు కొట్టివేయబడింది.